

3. Ontwikkeling reizigers/negatieve testuitslag

De epidemiologische situatie is in Nederland en omliggende landen zeer ernstig. Elke buitenlandse reis verhoogt de kans op verspreiding van het coronavirus in Nederland en in het buitenland. Daarom is het dringende advies: blijf in Nederland. Ga niet op reis en boek geen reizen. Dit advies is verlengd tot in ieder geval eind maart. Bent u toch in een hoogrisicogebied geweest, dan moet u voor terugkeer naar Nederland een negatieve testuitslag kunnen tonen en in Nederland 10 dagen in thuisquarantaine.

Negatieve testuitslag

Vorige week hebben zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer ingestemd met een aanpassing van de Wet publieke gezondheid die een juridische basis creëert onder de Twm om reizigers uit hoog-risicogebieden te verplichten een negatieve PCR-testuitslag te laten zien voor vertrek naar Nederland. Dit geldt voor alle passagiers die per vliegtuig, schip, bus of trein (het kort grensoverschrijdend verkeer uitgezonderd) vanuit deze gebieden naar Nederland komen. Hiermee is de juridische grondslag zeker gesteld.

Alle reizigers per vliegtuig, schip, trein en bus moeten voor vertrek de negatieve testuitslag tonen aan de vervoerder. Zonder test mogen ze het vervoersmiddel niet in. Daarnaast controleert de Koninklijke Marechaussee in Nederland alle reizigers die van buiten de EU/Schengen naar Nederland reizen. Reizigers die uitgezonderd zijn van het EU inreisverbod en die toch aan boord van een vliegtuig of schip gekomen zonder negatieve testuitslag kan de toegang tot het Nederlands grondgebied geweigerd worden door de Koninklijke Marechaussee. Daarnaast voeren de veiligheidsregio's een controle uit, zowel op de reizigers van binnen als buiten EU/Schengen. Voor de reizigers vanuit het Verenigd Koninkrijk en Zuid-Afrika is dat een 100% controle, dus alle reizigers van alle vluchten en veerboten worden gecontroleerd. Maar een heel klein aantal (<0,2%) had tot nu toe geen negatieve testuitslag. Met deze reizigers wordt een indringend gesprek gevoerd, onder andere over waar ze zijn geweest en hoe lang, ze worden gewezen op de thuisquarantaine van 10 dagen en op het belang van testen bij klachten. De overige reizigers die vanuit andere gebieden afkomstig zijn dan het Verenigd Koninkrijk of Zuid-Afrika worden steekproefsgewijs gecontroleerd door de veiligheidsregio's.

LAMP-PCR-test voortaan ook toegestaan voor negatieve testuitslag

De LAMP (loop-mediated isothermal amplification)-test is een soort PCR-test, maar deze test is sneller dan de meeste PCR-testen. In het 94^e OMT-advies is opgenomen dat de LAMP-PCR-test ook geschikt is voor reizigers. Deze test is in de praktijk echter niet zo goed beschikbaar als de reguliere PCR-test. Daarom krijgen reizigers de mogelijkheid om voordat ze aan boord mogen van een vliegtuig, schip, trein of bus een negatieve uitslag van ofwel een reguliere PCR-test of een LAMP-test te laten zien.

Inperken reizen vanuit Zuid-Afrika

De Kamer heeft verzocht om met concrete maatregelen te komen om het direct dan wel indirect reizen vanuit Zuid-Afrika in te perken. Er zijn momenteel al veel maatregelen getroffen om het reizen in te perken. Ten eerste is er een EU-inreisverbod voor alle niet-inwoners van de EU. Dit betekent dat reizen in principe niet mogelijk is, tenzij reizigers tot een uitzonderingscategorie behoren en daarmee een noodzakelijke reis maken. Hierop zijn enkele uitzonderingen, zoals voor diplomaten, journalisten en topsporters. Andere reizigers uit Zuid-Afrika kunnen dus niet naar Europa reizen. Daarnaast geldt voor reizigers die toch naar Nederland mogen, sinds 23 december jl. een verplichte negatieve testuitslag. Alleen met een recente negatieve PCR-testuitslag mag men aan boord van het vliegtuig. Ook moeten reizigers voor vertrek een gezondheidsverklaring invullen, reizigers met COVID-gerelateerde klachten of contacten van COVID-patiënten mogen niet reizen. Ten slotte krijgen alle reizigers uit Zuid-Afrika in het vliegtuig een brief waarin wordt aangegeven dat ze zich aan de Nederlandse maatregelen moeten houden en bij klachten via een speciaal afsprakennummer van de GGD een testafpraak kunnen maken. Zij moeten hierbij

aangeven dat ze onlangs uit Zuid-Afrika gereisd zijn. Daarmee is het kabinet van oordeel dat adequate maatregelen zijn genomen om de risico's te beperken.

Inkorten geldigheidsduur negatieve testuitslag

Ook heeft uw Kamer verzocht om de termijn waarbinnen de test moet zijn uitgevoerd ten opzichte van het moment van binnenkomst in Nederland zoveel mogelijk te minimaliseren. Het is wenselijk de termijn zo kort mogelijk te houden. Hoe korter voor vertrek, hoe kleiner de kans dat iemand achteraf toch besmet blijkt te zijn. Op dit moment hanteert het kabinet een termijn van uitvoering van de test tot aankomst in Nederland van maximaal 72 uur. Dit is in lijn met wat de meeste andere Europese landen vragen. Het ministerie van VWS krijgt signalen dat deze termijn al krap is en dat het niet overal ter wereld goed haalbaar is. De luchtvaartmaatschappijen geven aan dat een termijn van 36 uur praktisch niet goed uitvoerbaar is. Net als in Nederland is in andere landen veelal meer dan 48 uur nodig het maken van een afspraak en het krijgen van een uitslag. In Nederland wordt er gestreefd naar twee keer 24 uur voor het maken van een afspraak en het krijgen van een uitslag. We onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om de termijn van 72 uur in te korten en kijken hierbij ook naar de ervaringen in het buitenland. Ik zal u hier volgende maand over informeren.

Testen na aankomst

Een derde aangenomen motie gaat over het mogelijk maken en bevorderen dat mensen die uitgezonderd zijn van de testverplichting zich vrijwillig na aankomst kunnen laten testen. De groep die uitgezonderd is op de verplichte PCR-test is beperkt. We onderzoeken of het mogelijk is om reizigers die uitgezonderd zijn van de testverplichting de mogelijkheid te geven om zich na aankomst te laten testen. Op de plek van aankomst is dit echter niet altijd uitvoerbaar. Er moeten dan testfaciliteiten bij elke luchthaven, aanmeerplaats, busstop en treinstation worden neergezet. We wijzen de reizigers die in de uitzonderingscategorieën vallen zoveel mogelijk op de geldende quarantaine. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft buitenlandse diplomaten bijvoorbeeld opgeroepen zich aan alle Nederlandse coronamaatregelen te houden, en zal dit weer doen specifiek met betrekking tot de negatieve testuitslag. Daarnaast onderzoeken we in overleg met de GGD of het mogelijk is om deze groep in de gelegenheid te stellen zich te laten testen bij één van de vele reguliere GGD-teststraten. Per 20 januari 2021 is het daarnaast mogelijk voor inkomende reizigers uit hoog-risicogebieden, om zich op dag 5 na aankomst te laten testen bij de GGD'en.

Toepassing hardheidsclausule

Ook heeft uw Kamer verzocht om te organiseren dat (snel)testcapaciteit beschikbaar is op of nabij aankomstplaatsen van de betreffende georganiseerde vervoermodaliteiten, zodat iedereen die op de plaats van vertrek geen test heeft kunnen ondergaan en op basis van de hardheidsclausule toch heeft mogen reizen, dat alsnog kan doen. Reizigers die zich in een schrijnende situatie bevinden, zullen zich in eerste instantie melden bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Daar zal een eerste afweging worden gemaakt of er inderdaad sprake is van spoed en of men een uitzondering zou kunnen maken. Zij zullen vervolgens de situatie aan het Ministerie van VWS voorleggen. Als er in gezamenlijkheid wordt besloten dat de reizigers op basis van de hardheidsclausule worden uitgezonderd, zal dit gecommuniceerd worden aan de vervoerder. Het aantal gevallen is tot nu toe wekelijks op één hand te tellen. We wijzen de reizigers daarnaast nogmaals op het belang van het naleven van de regels over bijvoorbeeld thuisquarantaine. De ervaring tot nu toe is dat de bereidheid van reizigers om aan aanvullende vragen te voldoen groot is. Vanaf deze week wordt het ook mogelijk gemaakt voor deze reizigers die een beroep doen op de hardheidsclausule om een afspraak te maken bij de GGD om zich daar te laten testen. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de reguliere testfaciliteiten, welke in de buurt van de plek van aankomst liggen of nabij de plaats van verblijf.

Communicatie

De hoofdboodschap is: blijf in Nederland tot eind maart. Ga niet op reis en boek geen reizen. Elke buitenlandse reis verhoogt de kans op verspreiding van het coronavirus in Nederland en het buitenland.

Er zijn diverse informatie- en communicatiemiddelen ingezet om reizigers en andere relevante partijen te informeren over de verplichte negatieve testuitslag en de juridische borging. Enkele voorbeelden hiervan zijn uitgebreide informatie op Rijksoverheid.nl en Government.nl, de inzet van nieuwsmedia, factsheets in verschillende talen, brieven die via luchtvaartmaatschappijen aan reizigers worden overhandigd en vraagbeantwoording via de diverse publieksinformatienummers en social media.

Daarnaast leveren veel posten consulaire bijstand en informatie om testen te krijgen aan de Nederlander in het buitenland. Daarbij is tevens aandacht gevraagd voor het in kaart kunnen brengen van de testmogelijkheden die er voor Nederlanders in het buitenland zijn.